

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus V. De irregularitate ex homicidio casuale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

hanc prohibitionem esse juris tantum humani, cum in eo Pontifex dispenset, ut habetur q. 108. sed V. dicta n. 889. & Castropalaum tom. 1. l. 6. D. 5. p. 6. n. 3. licitum tamen esse prædictis tali bello interesse, ut bellantibus sint subsidio spirituali, ut patet ex praxi, & ex c. *omni tempore*, c. *hortatu*, c. *præterea*, 23. q. 8. c. *petitio tua*, 24. de homicid. nec ob id incurrere irregularitatem, ut habetur c. *petitio*, cit. ubi Pelagus Presbyter in tali casu versatus, non est irregularitate notatus ab Honorio Papa, nec remotus ab Altari, nisi de interfectione cuiuspiam conscientia ipsum remorderet; quia non fuit sufficiens necessitas.

2239 Si petas 1. an in bello iusto fiant irregulares Clerici, si hortentur milites, ut hostes prævertant, occidant &c. 2. si quem ipsi tunc occidant, ut liberent Regem, vel Principem, aliàs ab hoste perimendum? 3. si ad salvandam patriam? 4. si ut defendant suos, v.g. parentes &c. R. ad 1. negativè, quia nec intervenit irregularitas ex delicto, ut constat; nec quæ est ex defectu lenitatis; hoc enim est pro iis tantum, qui sunt publici Ministri iustitiæ. Ad 2. R. etiam negativè 1. quia talis actus non est illicitus 2. nec est incongruus, sed iure naturali cuique statui debitus; Sic Henriquez l. 14. n. 2. lit. O; Streinius Jur. Can. p. 3. tit. 16. §. *de homicidio iusto*, n. 9. ubi ait, pro opere, vel actu, quem sine peccato omittere nequeas, nulla ullibi constituta irregularitas est. Ad 3. R. quoque negativè, quia defensio patriæ prævalet vitæ hominis privati, sed hanc sic defendere possumus citra ullam irregularitatem; ergo & illam; sic Suarez D. 47. l. 6. n. 2. & D. 13. de bello, l. 3. à n. 7. Ad 4. R. pariter negativè, quia vita parentis, uxoris, filii in ea necessitate perinde habetur, ac si esset una persona cum ipso defendente. Leander q. 119. Castropalaus tom. 1. tr. 6. D. 5. p. 6. à n. 7. Gibalin. hinc c. 4. q. 3. confectar. 6. difficult. ultimà.

2240 Si quæres, quid dicendum de homicidio vitæ necessario? R. eum, qui propter vitæ suæ necessariam defensionem occidit alium, non evadere irregularem. Clem. *unic.* de homicidio; intellige si servet moderationem debitam. Hinc per hanc Clementinam derogatur capitulo *ad audientiam*, de homicidio, & c. 2. de Clerico pugnante in duello. Neque hic est defectus lenitatis; cum, ut ponitur, non

sit alius modus servandi vitam propriam, imò contrarium, foret ignavia, ut innuatur c. 2. de homicidio in 6. si dicas; Tridentinum sess. 14. c. 7. eum remittit ad Episcopum pro dispensatione, quinon ex proposito, sed casu, & vim vi repellendo aliquem occidit? R. quod declarationes Cardinalium id intelligant n. 3. de vi repellente cum aliqua culpa. Sic etiam Barbosa dictum nostrum amplians copiosè apud Streinium cit. de homicidio necessario. n. 3.

Hoc extenditur etiam ad casum homicidii necessarii, iniusti aggressoris pro defensione suæ, vel alienæ castitatis, & pudicitia. Nam integritas corporis est inter prima hominis bona; sic pro utroque Tannerus D. 4. q. 8. n. 68. & 79. & communiter etiam ad defensionem honoris, ac boni communis. Sic Diana p. 5. resol. 12. Streinius cit. n. 5. secus ob contumelias, & injurias verbales per Magistratum reparabiles; bene tamen ad bona temporalia, de quibus V. dicta à n. 865.

Dices: Universalis regula est, omnem homicidam voluntarium esse irregularem; & Clementina Unica, de homicid. excipit solum homicidium ob defensionem vitæ propriæ; ergo. R. dist. ant. & concedo de homicidis voluntariis, quos nulla necessitas, & iustitia tuerur; secus N. ant. nulla enim imponitur irregularitas, cum quis operatur ex necessitate secundum dicta. In Clementina autem illa non ponitur ulla exceptio, sed tantum assertur id, quod est juris naturalis. Neque ex dictis nostris sequitur, quòd nemo fiat irregularis, qui in bello iusto offensivo, aliquem mutilat, vel occidit, quod est contra communem. R. enim cum distinctione, & concedo sequelam, si adsit necessitas, & absit prohibitio specialis, ut est in Clericis; secus, sin illa absit, & hæc adsit. Sed tunc intelligitur solum, si quis mutilat, vel occidat alium, manu suâ.

ARTICULUS V.

De irregularitate ex homicidio casuali.

Homicidium aliud est *in se* volitum; aliud in alio. Hoc in præfenti appellat communitè homicidium *casuale*, seu *fortuitum*; & si contingat, ut voluntas in illud *nec directè*, *nec indirectè* feratur, non dicitur propriè *homicidium* (hoc enim propriè *crimen* sonat) sed *occisio simplex*; ita
Julius

Julius Clarus, §. homicidium. Dicitur autem *indirectè volitum*, cum exerces actionem, quam scis, vel prævides habere annexum aliquod periculum mortis alienæ, vel mutilationis, & non sufficienter caves tali periculo, tunc enim culpabilis es; secus, est homicidium *merè casuale*, & citra culpam.

2244 Quicumque igitur committit homicidium etiam indirectè voluntarium, incurrit irregularitatem pœnalem, scilicet ex culpa, ut dicitur in c. *continebatur*, 8. c. *de cetero*, 11. de homicidio, & c. *is, qui*, eod. in 6. contingit autem, primò, si quis ponat actionem periculosa[m] proximè v. g. si meretricem vocet ad se viâ periculosa[m], v. g. per tectum, & hæc lapsu moriatur; talis enim homicidio, seu alienæ mortis causam dedit, ut habetur in cit. c. *de cetero*. Deinde si quis ponat actionem ex se licitam ac inde sequitur mors alterius, vel infirmitas causans mortem; intellige si non adhibuit, quam adhibere debuit, sufficientem diligentiam cavendo periculo, cit. c. *continebatur*, 8. c. *Presbyterum*, 7. de homicid. ubi rubrica habet: *homicidium casuale impunitis, qui dabat operam rei licitæ* (nimirum correctioni pueri, disciplina causâ) *sed non adhibuit diligentiam, quam debuit*, dum eum percussit in capite; si ex ipsâ percussione interiit, vel aliam infirmitatem incurrit, de qua noscitur expirasse, id quod etiam habetur in c. *ad audientiam* 12. eod. Tertio si quis dat operam rei illicitæ, unde mors alterius sequitur, c. *continebatur*.

2245 Not. autem, quod quis non censetur operam dare rei illicitæ, prout hic requiritur ad irregularitatem ex homicidio casuali, exercendo qualemcunque actionem peccaminosam; sed talem, quæ mala est, & comparatione vitæ alienæ periculosa; sic Molina de Just. tr. 3. D. 77. n. 7. & Barbosa in c. *dilectus*, de homicidio, n. 2. hinc notat Henriquez in Summal. 14. c. 11. §. 1. quod, qui causat homicidium casuale ex actione illicita, tunc irregularis fiat, quando ea actio est peccatum mortale, & quæ talis influit in alterius mortem. Qui verò dat operam rei licitæ, nec fuit in culpa, esto præter ejus intentionem sequatur mors alterius; immunis est ab omni irregularitate pœnali, c. *dilectus*, 13. c. *ex literis*, 14. & 15. c. *significasti*; 16. c. *Joannes*, 23. c. *quidam*, 24. de homicid.

2246 Dices: si quis alterum casu vulnerat,

Tom. V.

& vulneratus à vulnere confanatus in morbum alium incidit, ex quo moritur, vulnerans fit irregularis per c. *ad audientiam*, de homicidio; ergo irregularitas hæc incurritur. 1. ex actione illicita etiam non periculosa, si periculo mortis cavetur. 2. ex actione omnino inculpabili, ut si vulnus nullo modo fuit ex tali actione pravissimum. 3. si certum est, eum morbum, ortum ex vulnere, & vulnus fuit pravissimum in actione illicita; vel etiam licita, sed sine sufficienti cautela; vulnerantem omnino fieri irregularem; hoc enim dicit c. *ad audientiam*; secus, si vulnus ortum sit ex actione licita, citra culpam agentis; vel etiam ex illicita, sed vulnere non causante morbum. V. dicta à n. 849.

ARTICULUS VI.

De Dispensatione in irregularitate.

2247 **Q**uestio 1. est, an Episcopi, & Prælati Regulares dispensare possint in irregularitate, contracta ex membrorum mutilatione? 2. & hanc, & natam ex homicidio, jure antiquo reservaram esse Pontifici in c. 1. de Clericis pugnantibus in duello, ubi conceditur Episcopo jus dispensandi cum Clerico in pœna depositionis, qui sponte duellum obrulit, vel oblatum acceptavit, dummodo ex ipso duello homicidium, seu membrorum diminutio non fuerit subsequuta: nunc verò jure Trident. Sess. 14. c. 7. & Sess. 24. c. 6. solam irregularitatem ex homicidio voluntario; & si quæ alia est ex simili casu homicidii, vel mutilationis deducta ad forum contentiosum? Ubi nota, quoad irregularitatem statutam homicidio, intelligi etiam mutilationem, & ita sumitur in Glossa communi de homicidio; & cum negatur alicui dispensatio ob homicidium, non hoc ipso etiam intelligi per illud *mutilationem*. Nam *homicidium, & membrorum diminutio*, quoad hoc distinguuntur in jure, ut habetur c. 1. de Clericis pugnant. ibi: *homicidium*, vel *membrorum diminutio*; id, quod etiam habetur in declarationibus Cardinalium ad Sess. 24. Trid. c. 6. de reform.

2248 Et ideo, cum aliquando sumantur pro invicem quoad aliquos effectus; aliquando distinguantur, observandæ sunt sequentes regulæ. 1. Quod lex disponens aliquid de irregularitate ob defectum lenitatis ex homicidio, extendatur etiam ad mutilationem; favores enim ampliandi sunt; secus, si ad

Rxx

fiad